

Provádění zkoušek dlouhodobé stability a provozní stálosti na nepoužívaných zdrojích ionizujícího záření

- 1) Podle právního výkladu znění § 68 odst. 1 písm. f) a g) Atomového zákona se povinnost provádět zkoušky dlouhodobé stability a zkoušky provozní stálosti vztahuje na všechny zdroje ionizujícího záření, které má daný držitel povolení či registrant v držbě a které jsou v těchto ustanoveních vyjmenované, a to bez ohledu na to, zda jsou tyto zdroje aktivně používány, či nikoli. Tzn. nově se musí provádět zkoušky dlouhodobé stability i provozní stálosti i na zdrojích ionizujícího záření, které jsou dlouhodobě uskladněny. Pokud na nich zkouška dlouhodobé stability nevyjde, bude platit povinnost § 68 odst. 1 písm. i) bodu 2, že se nesmí používat, ale i tak se na nich tyto zkoušky provádět musí.
- 2) Požadavek na provádění zkoušek dlouhodobé stability a zkoušek provozní stálosti na nepoužívaných zdrojích ionizujícího záření se nevztahuje na dovozce, vývozce, distributory a ty, kteří zdroj převzali výhradně pro účely skladování. V § 68 odst. 1 písm. f) bod 1 Atomového zákona je uvedeno, že přijímací zkoušky se neprovádějí na zdrojích ionizujícího záření převzatých výhradně ke skladování, přepravě nebo distribuci. A protože zkoušky dlouhodobé stability a provozní stálosti bezprostředně navazují na přijímací zkoušku, nelze provádět na těchto zdrojích ani tyto návazné zkoušky.

Další body se týkají výhradně generátorů záření – na radionuklidové zdroje a zařízení s nimi se nevztahují!

- 3) Pokud držitel povolení nebo registrant zlikviduje generátor záření (tzn. pošle na SÚJB protokol o likvidaci), tak na něm není třeba provádět zkoušky dlouhodobé stability ani provozní stálosti, i když si tento generátor nadále udržuje ve skladu např. na součástky. Pokud by ovšem SÚJB následně při kontrole zjistil, že zdroj ionizujícího záření, který byl papírově zlikvidován, byl použit, jednalo by se o přestupek a bylo by zahájeno přestupkové řízení.
- 4) Pokud generátor záření, který držitel povolení nebo registrant z různých důvodů vede jako aktivně používaný, přestože jej nepoužívá, je v takovém stavu, že jej nelze začít znovu používat bez předchozí instalace (viz samostatný výklad k instalaci zdrojů ionizujícího záření), není třeba na něm zkoušky dlouhodobé stability ani provozní stálosti provádět. Držitel povolení nebo registrant musí vést seznam takových generátorů ve své dokumentaci nebo v jiných záznamech.
- 5) Pokud je možné generátor záření bez předchozí instalace používat (např. pojízdná rentgenová zařízení), pak se na něm musí zkoušky dlouhodobé stability i provozní stálosti provádět, i když je nepoužívaný. Důvodem je, že zdroj ionizujícího záření, který je dlouhodobě nepoužívaný, může být ve špatném stavu a jeho použití bez úspěšného projití přijímací zkouškou může být nebezpečné. Proto musí být aspoň pravidelně kontrolován. U takových generátorů záření může držitel povolení nastavit v Programu zajištění radiační ochrany rozsah a frekvenci zkoušek provozní stálosti jako jednou ročně v termínu a v rozsahu zkoušky dlouhodobé stability a zdůvodnit to dlouhodobým nepoužíváním tohoto generátoru a s poznámkou, že pokud by měl být daný zdroj opět používán, dojde ke změně rozsahu a četnosti zkoušek provozní stálosti na standardní. Toto neplatí pro registranta, který musí dodržovat rozsah a četnost zkoušek provozní stálosti definovaný přílohou č. 13 vyhlášky č. 422/2016 Sb.